

Грабовецький Олександр

ст. викладач

ВП НУБіП України "Ніжинський агротехнічний інститут"

ЮРИДИЧНІ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ГРОМАДЯНСЬКО-ПРАВОВИЙ БАЗИС МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

На сучасному етапі розвитку України, коли існує пряма загроза денационалізації, втрати державної незалежності та потрапляння у сферу впливу іншої держави, виникає нагальна необхідність переосмислення зробленого і здійснення системних заходів, спрямованих на посилення національно-патріотичного виховання дітей та молоді – формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей:

- повага до національних символів (Герба, Прапора, Гімну України);
- активна участь у громадсько-політичному житті країни;
- верховенство права, повага до прав людини;
- готовності до природоохоронної діяльності;
- толерантне ставлення до цінностей і переконань представників іншої культури, а також до регіональних та національно-мовних особливостей;
- готовність захищати суверенітет і територіальну цілісність України [1].

Дослідженню процесів розвитку особистості найактивніших представників молоді – студентів – під впливом соціально-гуманітарних, у тому числі правових, навчальних дисциплін приділяють значну увагу такі науковці, як В. Андрущенко, Н. Атаманова, В. Горохов, Є. Горохова, В. Горбатенко, А. Гусенко, О. Дяченко, А. Зоріна, Ф. Канак, А. Карнаух, М. Михальченко, Ф. Рудич, С. Рябов, М. Степко, Г. Фініков, Т. Череватова, Ю. Шемшученко.

Так, А. Карнаух відзначає, що вища школа має широке поле діяльності для політичної освіти, найбільш поширеною нині в українських вишах дисципліною з політичної освіти є курс політології. Курс соціології у вищій школі займає в структурі політичного виховання студентів важливе місце. Вивчення соціології дає можливість студентам усвідомити своє місце в соціальній структурі суспільства та функції, які покладаються на цю групу. Вивчення курсу історії України допоможе студенту всебічно аналізувати історичні процеси, події, та факти, тлумачити їх, робити власні обґрунтовані висновки, висловлювати своє ставлення до історичних подій, державних діячів, а також брати активну участь в громадсько-політичному житті, мати чітку громадянську позицію [4].

Такі, на перший погляд начебто й не політизовані навчальні дисципліни, як «Українська мова за професійним спрямуванням» і «Етнокультурологія», нині теж максимально спрямовані на формування свідомого громадянина, адже, на жаль, до сьогодні українська освіта не мала переконливої і позитивної україноцентричної традиції, досвіду щодо виховання патріотизму в дітей та молоді, у попередні часи боялися взагалі терміна «національний», а «патріотичне виховання» сприймали винятково в етнонародному або неорадянському вимірі [1].

Напрямок 4 «Міждисциплінарний підхід у підготовці майбутніх фахівців у ЗВО»

Важливість вивчення студентами таких дисциплін, як філософія, політологія, соціологія, історія України та основи правових знань для політичної освіти і виховання очевидні, хоча вимагають оновлення й модернізації. Необхідними складовими політичного виховання у виші є тісний зв'язок політичної культури і правової свідомості студентської молоді [4].

Формування правової культури студентів вищих аграрних закладів освіти є соціальною потребою, що ґрунтується на правовій, педагогічній і психологічній основах, практиці сучасних суспільних відносин. Воно спрямоване на приведення професійно-правових взаємин у виробничій діяльності у відповідність до сучасних вимог, створення умов для правового самовдосконалення і підвищення рівня правової компетентності фахівців аграрної сфери.

Варто не забувати, що ефективність формування правової культури студентів залежить насамперед від змісту та методики викладання курсу правознавства та інших правових дисциплін. Обсяг і зміст обов'язкового курсу з правознавства визначається для вищих закладів освіти потребою суспільства у вихованні правосвідомого громадянина, а крім того, ще й високими вимогами до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівня особи [3].

Фактично права культура – це система всіх позитивних проявів функціонуючої правової дійсності, яка концентрує у собі досягнення юридичної науки і практики. Людству загалом і кожному народу зокрема потрібна морально ціннісна, права система координат.

Права культура, на думку Н. Атаманової та О. Дяченка, характеризується станом правосуддя, законності і правопорядку. У неї входять ціннісні орієнтації суспільства, соціальних груп і верств населення, а також індивідів, що мають юридичне значення. Вони концентруються у правосвідомості. Найвищими серед них є орієнтація на загальнолюдські цінності, а їхнім ядром – людська особистість із її природними правами. Права культура особистості тісно пов'язана з правосвідомістю. Водночас вона ширша за правосвідомість, оскільки включає у себе, крім правової психології та правової ідеології, ще й юридично значущу поведінку [2].

Процес впливу права на свідомість людини може відбуватися в двох формах: активній і пасивній. При активній формі застосовуються засоби правового регулювання для усунення правопорушень, оптимізації усталених правових відносин та реалізації правової відповідальності. Під пасивною формою розуміється опосередкований вплив на суспільні відносини для забезпечення правопорядку та запобігання правопорушенням. Підводячи підсумки слід зазначити, що правовий вплив можна трактувати у двох значеннях: 1) як комплекс правових і не правових засобів, за допомогою яких формується модель позитивної правової поведінки особи у суспільстві; 2) як сукупність заходів, що забезпечують реалізацію правової відповідальності [5].

Права культура фахівця передбачає, з одного боку, необхідність володіння обов'язковим обсягом правової інформації, а з другого – відповідне

ставлення до неї та готовність і вміння здійснювати правове виховання у процесі професійного й особистого спілкування зі співробітниками.

Правове виховання можна кваліфікувати як цілеспрямований постійний вплив на студентів із метою формування їхньої правової культури і прагнення до адекватної правової поведінки. У зв'язку з цим основною метою правового виховання студентів є забезпечення їх необхідними юридичними знаннями і правовими навичками, уміннями [3].

Список використаних джерел

1. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України : Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 06 червня 2022 року № 527 / Міністерство освіти і науки України. URL: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/201/182> (дата звернення: 30.04.2022).
2. Атаманова Н.В., Дяченко О.В. Правова культура та її роль у формуванні правопорядку сучасної української держави // Нове українське право. : електрон. версія жур. 2022. Вип. 4. С. 82-87. URL : <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/201/182> (дата звернення: 19.11.2022).
3. Гусенко А.А. Роль навчальної дисципліни «Правознавство» у формуванні професійних компетенцій майбутнього фахівця аграрної сфери у процесі професійної підготовки // Педагогічні науки : Збірник наукових праць. : електрон. версія жур. 2016. Вип. LXXIV. Том 3. С. 76-80. URL : <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3553/1/7.pdf> (дата звернення: 19.11.2022).
4. Карнаух А.А. Вплив соціально-гуманітарних дисциплін у вищій школі на формування політичної культури студентської молоді // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова: Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. : електрон. версія жур. 2009. Вип. 1. С. 82-87. URL : <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3167/Karnaykh.pdf?sequence=1> (дата звернення: 19.11.2022).
5. Череватова Т. В. Щодо визначення поняття правового впливу. Юридична наука і освіта у сучасних умовах: стан і перспективи розвитку : матеріали Всеукр. наук.-практ. конфер., м. Вінниця, 18 травня 2018 р. / гол. ред. А.Г. Бобкова. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. С. 94-95.

Козаченко Вадим

студент

Леміш Наталія

к.і.н. доцент

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ВИКОРИСТАННЯ ФАХОВИХ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ ОНЛАЙН СЛОВНИКІВ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ АГРОІНЖЕНЕРНОГО НАПРЯМУ

Значення словників у житті кожної людини важко переоцінити. Словник – джерело, яке містить слова (або морфеми, словосполучення, ідіоми) розташовані в певному порядку (різному в різних типах словників), пояснює значення описуваних одиниць, дає різну інформацію про них або переклад іншою мовою та повідомляє відомості про предмети, що позначаються ними. Одні з найбільших колекцій словників знаходяться в бібліотеках різних країн світу.